

Kubas president intervjuad i USA

Kubas president intervjuad i USA]

Kubas president Miguel Díaz-Canel ger intervju i New York till The Nations utgivare, Katrina vanden Heuvel, och dess redaktör, D.D.Guttenplan. Det var presidentens första intervju någonsin i USA. De diskuterade den ekonomiska kris som hans önation står inför, framtiden för dess socialistiska modell och effekterna av fortsatt fiendlighet från Washington. Här får vi MDC:s syn på relationerna med USA, kriget i Ukraina, påståendena om kubanska legosoldater i kriget och mycket annat.

D.D. Guttenplan: Du är den förste kubanske presidenten som fötts efter revolutionen. Vad betyder revolutionen idag?

Miguel Díaz-Canel: För det första vill jag tacka er för att ni har gjort denna intervju, som äger rum i samband med det besök som vi har gjort som en del av den kubanska delegationen till FN:s generalförsamlings 78:e session. Jag tackar er för att ni låter mig tala till den amerikanska allmänheten, särskilt till de miljontals latinamerikaner och kubaner som bor i Förenta staterna.

Min generation föddes med revolutionen. Jag är född 1960 och firade min första födelsedag dagen efter segern i Playa Girón [Grisbukten]. Revolutionens födelse och liv präglade min generation. Från en ung ålder var vi motiverade att engagera oss i alla de möjligheter som revolutionen gav oss: att förbättra oss själva, skaffa oss kunskap, delta i kultur, vetenskap och sport och njuta av tillgång till sjukvård. Vi var också medvetna om behovet av att uppfylla våra skyldigheter och inte bara vara mottagare av rättigheter utan också ta itu med de utmaningar som landet stod inför.

Naturligtvis har revolutionen gått igenom olika stadier. Mina barndomsminnen är från mycket komplicerade år. Senare åtnjöt vi en period av större ekonomisk lättnad på 70- och 80-talen, då vi hade närmare förbindelser med det socialistiska lägret och i synnerhet med Sovjetunionen. Sedan kom den speciella perioden, som var en annan utmanande tid.

Från och med år 2000 gick landet in i en ny fas och utsikterna förbättrades. Idag befinner vi oss dock i en situation som du själv har beskrivit som "komplex". Internationella relationer är komplicerade i en så osäker värld, särskilt med de problem som pandemin fört med sig.

Som företrädare för en hel generation som har kommit att ta på sig ansvaret för det politiska livet och regeringen känner jag ett enormt engagemang för revolutionen, för det kubanska folket och för Fidel Castro och Raúl Castro, som har varit visionära ledare som vi är skyldiga vår tacksamhet och vårt erkännande.

Vi definierar oss själva som en kontinuitetsgeneration, men inte en generation av linjär kontinuitet. Kontinuitet betyder inte brist på förändring, utan raka motsatsen: en dialektisk kontinuitet, så att vi, när vi omvandlar, avancerar och försöker fullända vårt samhälle så mycket som möjligt, inte överger vår övertygelse om att bygga socialismen i vårt land med så mycket social rättvisa som möjligt. Det är vårt livslånga engagemang och vår vision. Det kräver stora ansträngningar, prestationer och altruism, och detta kräver mycket

av oss, särskilt under svåra omständigheter.

Katrina vanden Heuvel: Det finns många unga människor på Kuba idag. I det sammanhanget undrar jag hur ni föreställer er den kubanska ekonomins framtid. Blockaden är naturligtvis brutal, men det finns också en känsla bland unga människor att de kanske inte ser sin framtid på Kuba om det inte förändras.

MDC: Det är något unikt med det nuvarande ögonblicket. Vi har levt under en blockad sedan vi föddes. Min generation, till exempel 1960-talet, föddes med blockaden. Våra barn och barnbarn ? jag har barnbarn ? har vuxit upp i blockadens tecken. Blockaden förändrades dock avsevärt under andra halvåret 2019. Den blev ännu hårdare än tidigare.

Den nya, hårdare blockaden var resultatet av två faktorer. En var tillämpningen av Trump-administrationen, som stärkte blockaden genom att det utnyttjade lagarna till max och också verkställde delar som ingen tidigare administration gjort. På så sätt skär de av vår tillgång till utländskt kapital, internationella konvertibla valutor och nordamerikaner kunde Kuba, och de satte ekonomisk press på banker och finansgrupper som hade affärer med Kuba.

Och till råga på allt, nio eller tio dagar innan han lämnade presidentposten i januari 2021, satte Trump Kuba på en lista över länder som stöder terrorism ? vilket är helt falskt. Hela världen känner till Kubas humanistiska kallelse och hur vi bidrar till freden. Vi skickar inte militär någonstans; Vi skickar läkare. Och även då, när vi skickar våra läkare utomlands för att agera solidariskt och tillhandahålla tjänster till andra delar av världen, hävdar USA att vi är inblandade i människohandel. USA försöker lägga krokben också för denna humanitära insats.

Samtidigt, precis när den ekonomiska situationen förvärrades, slog Covid-19 till och, som det gjorde överallt. Men under Covid-19-pandemin agerade USA:s regering på ett perverst sätt för att kväva Kuba. Jag pekar ut regeringen och inte folket i Förenta staterna, eftersom vi har djup respekt och vänskapsband med Förenta staternas folk. Jag tror att USA:s regering trodde att revolutionen inte skulle överleva det ögonblicket. Den nådde en topp på en mycket hög nivå på Kuba och varade under större delen av 2021. När det började 2020 hade vi fortfarande inget vaccin eller ens möjlighet att få vaccinet. Sedan var det en på den medicinska syrgasfabriken på Kuba. Syrgasen tog slut och den US-amerikanska regeringen utövade påtryckningar på företaget i Karibien och Centralamerika för att de inte skulle förse oss med syrgas. Vi var också tvungna att bygga ut intensivvårdsavdelningarna, och den US-amerikanska regeringen svarade med att hindra företag som tillverkade och marknadsförde respiratorer att inte sälja till Kuba.

Situationen var kritisk och kombinerades med en enorm mediekampanj för att misskreditera den kubanska revolutionen. Vi vände oss till vårt hälso- och sjukvårdssystem ? ett effektivt, fritt och högkvalitativt system som betraktar hälsa som en rättighet ? och vi vände oss till våra forskare, särskilt yngre. Våra forskare designade ventilatorerna och utvecklade tre som idag är erkända för sin effektivitet. Och det räddade landet. Vi kom dock ur pandemin med många problem, många av dem ackumulerade sedan före 2019.

Vi har brist på drivmedel, vi upplever långvariga strömavbrott som skadar befolkningen och direkt påverkar människors liv negativt. Jag tror att vår utbildningsprocess har inpräntat i ungdomarna betydelsen av den situation vi går igenom. Ändå har vi som generation en enorm utmaning: att se till att denna tillfälliga - unga människor födda under den speciella perioden som har levt under alla dessa år i en verkligt svår ekonomisk och social situation ? inte leder till en ideologisk brytning med revolutionen och med landet självt.

Det är sant att det finns en större utvandring än vid andra tillfällen. Men det har hänt tidigare i historien mellan Kuba och USA. Den mest intensiva migrationen har alltid varit förknippade med perioder då USA har tillämpat en aggressiv politik som har förvärrat den kubanska ekonomiska situationen.

Medhjälp av speciallagar för kubaner från 1966 och andra åtgärder, har USA gynnat illegal, osäker och oordnad utvandring av kubaner ? samtidigt som man inte utvidgat denna politik till att omfatta emigranter från andra länder.

Jag lärde mig mycket när vi övervann pandemin; Jag kom att förstå kubanernas sätt att göra motstånd som en form av kreativt motstånd. Att göra kreativt motstånd innebär inte bara att göra motstånd genom att stanna kvar utan att gå framåt genom att skapa och dra nytta av våra medarbetares talang och styrka för att övervinna motgångar. Ett exempel på det var vaccinerna vi tog fram mot

Covid. Endast fem andra länder i världen kunde utveckla vacciner, och alla de andra är utvecklade länder. Kuba är det enda utvecklingsland som har kunnat göra det. Kuba har kunnat ge fler vaccindoser per capita under pandemin än något annat land.

Vi är ett av 20 länder med en befolkning som är helt vaccinerad mot Covid. Och vi var bara det andra landet i världen som vaccinerat barn två år och äldre. Dessa former av kreativt motstånd förs nu över till andra delar av ekonomin och det sociala livet, för att övervinna blockaden med våra ansträngningar, vår talang och vårt arbete.

Vi involverar i allt högre grad våra ungdomar i detta arbete och ger dem större utrymme för socialt deltagande. Som ett resultat kan unga människor se att det är möjligt att ha livsmål som sammanfaller med det sociala projekt som försvaras av revolutionen. Naturligtvis finns det de som emigrerar, men majoriteten av ungdomarna är på Kuba och arbetar i de områden som jag har nämnt och andra. Det är de som leder vår vetenskapliga utveckling. Ungdomar är involverade i landets viktigaste produktiva och ekonomiska verksamheter. Det är de som driver den digitala omvandlingen av samhället, fanbärarna för social, politisk och institutionell kommunikation. Det är de som övertygar oss om nödvändigheten av att arbeta för revolutionens fortlevnad.

DDG: Jag vill ta upp två saker som du sa, herr president. Den ena är den cykliska karaktären hos det ni kallar utvandringen från Kuba och det sätt på vilket detta, enligt er uppfattning, är ett svar på hårdare sanktioner. Om jag förstår ditt resonemang inför USA hårdare sanktioner, vilket skickar fler människor ut ur landet. Känner du att det är något som Biden-administrationen kan göra något åt?

MDC: Vi förväntar oss inte att alltför mycket kommer att förändras med Biden-administrationen. Vi har fortfarande diplomatiska förbindelser med Förenta staterna. Det finns en amerikansk ambassad på Kuba och en kubansk ambassad i USA. Förbindelserna var på en annan nivå under Obamas mandatperiod, vilket var en helt annan politik än den som genomfördes av Trump och som Biden har bibehållit. Jag betonar det eftersom även om det var en republikansk president som tillämpade en politik som utövade maximala påtryckningar på Kuba så är det en demokratisk president som upprätthåller denna politik. Genom direkta och indirekta kanaler har vi låtit Biden-administrationen veta att vi är villiga att sätta oss ner för att diskutera våra problem, inklusive invandring till USA. Men det måste göras utifrån en position baserad på jämlikhet, respekt och utan förbehåll. Vi har inte fått något svar från USA. Därför känner vi inte att det finns någon avsikt från denna administrations sida att samarbeta med oss. Vi strävar dock efter att upprätthålla en civiliserad relation mellan de två länderna, oavsett våra ideologiska skillnader. Fram till dess kommer vi att fortsätta att arbeta för att övervinna den situationen på egen hand. Vi arbetar för att garantera att unga människor inte utsätts för bedrägeri, manipulation eller förvrängning om vilka möjligheter som finns tillgängliga för dem. Unga människor fastnar i ett fullständigt oordnat och illegalt migrations flöde. De lämnar Kuba lagligt, bara för att bli illegala på väg till USA. Det talas mycket om kubansk migration, särskilt unga kubanska migranter, men faktum är att migrationen påverkar alla länder, och de som migrerar är i allmänhet unga, arbetsföra människor med drömmar.

KvH: Du ser små butiker, privata hotell och restauranger på Kuba. Hur långt tror du att ni kan gå med denna process inom socialismens ramar?

MDC: Vi strävar efter att vara en socialistisk ekonomi som garanterar största möjliga sociala rättvisa. Vi måste bygga, stärka och utveckla denna socialistiska ekonomi utan att glömma villkoren i den värld vi lever i, som är full av osäkerhet och komplexitet, en värld där klyftan mellan rika och fattiga ökar och där länderna i syd har många nackdelar. Ändå kommer vi aldrig att ge upp vårt socialistiska ideal. Men hur gör vi det när de nuvarandeförhållandena är som de är ? inklusive blockaden och problemen på Kuba? Vi försvarar den socialistiska ekonomin som ett sätt att uppnå större social rättvisa, samtidigt som vi försvarar större effektivitet, större autonomi och bättre resultat för det socialistiska statliga företaget, det vill säga det offentliga företaget inom vår sociala ekonomiska modell.

Vi har också privat, icke-statlig sektor av ekonomin som ett komplement till den statliga sektorn. Å ena sidan finns det ett enda entreprenöriellt system, där det finns en aktör ? det statliga företaget ? som idag äger och förvaltar de viktigaste produktionsmedlen; och det finns en andra icke-statlig aktör som också bidrar till landets utveckling, den nationella BNP, och absorberar en del av arbetskraften. Under den senaste tiden har vi bevittnat en mycket intressant utveckling: dessa icke-statliga företag börjar knyta an till den statliga sektorn. Till exempel kan våra statliga företag inte utnyttja sin produktionskapacitet maximalt under blockad. Men den

icke-statliga sektorn, som har större möjligheter att importera trots blockaden, ansluter sig till den statliga enheten och tillsammans utvecklar de produktiva aktiviteter och tjänster som i slutändan gynnar folket.

Vi strävar efter att ge det kubanska folket det välstånd som det förtjänar för allt det hjältemod som de har visat genom att stå emot blockaden under alla dessa år. Hur ska vi göra det? Med ett socialistisktuppbygge som inkluderar en statlig och en privat sektor. Det är en utmaning, men vi kommer att klara den.

KvH: Jag hade turen att träffa den tidigare utrikesministern Alarcón en vecka innan han gick bort, och det han var mest fascinerad av var förändringarna i regionen. Häromdagen var Lula på Kuba för en stor sammankomst. Regionen verkar röra sig i en mer rosa och mindre högerorienterad riktning. Ger det Kuba mer utrymme att göra förändringar eller kanske till och med återskapa den alliansfria rörelsen för en ny era?

MDC: Vi försvarar principen om integration i Latinamerika och Västindien. Vi försvarar också principen att Latinamerika och Västindien bör vara ett fredsområde. Vi har med alla länder i Latinamerika och Västindien. Vi samarbetar och samarbetar med flera länder som har efterfrågat våra professionella eller tekniska tjänster, bland dem våra läkare och andra specialister inom grenar som teknik. Vi försöker arbeta för att utveckla handelsrelationerna. När vi deltar i samarbetsuppdrag lär vi oss också om dessa länder, vilket bidrar till vår egen utveckling.

Latinamerika är en mycket gynnsam plats för progressiva rörelser trots att en ultra högerströmning som försöker underminera dessa processer. Vi har starka förbindelser med Venezuela, Nicaragua, Bolivia, Brasilien och Argentina, och dessa förbindelser stärks. Brasilien är nästan en kontinent i Latinamerika och en av de viktigaste ekonomierna i världen. Vi hade omfattande kommersiella och bilaterala under Lulas och sedan Dilmars regeringar. När dessa progressiva regeringar tar makten öppnar de också nya möjligheter för vårt land.

Kuba har utvecklat en sammanhängande utrikespolitik som bygger på samarbete och samverkan med andra länder, på ett mycket altruistiskt sätt när vi delar med oss av det vi har. Kuba var värd för fredprocessen i Colombia, som har hjälpt och bidragit till fred på hela kontinenten. Det slutliga avtalet om denna fredprocess undertecknades i Havanna för några år sedan. När Covid slog till delade vi med oss av våra vacciner till de karibiska och latinamerikanska länder som bad om dem.

DDG: Herr president, du talade om kubaner i andra länder. Naturligtvis känner vi alla till den långa, framstående historien av kubanska läkare som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster runt om i världen. Men några av oss i USA blev förvånade över den senaste tidens rubriker om att kubaner i Ukraina rekryteras för att strida. Jag undrar om ni kan förklara er regerings reaktion på situationen.

MDC: För det första är vår inställning till kriget i Ukraina att vi är ett fredens land. Vi upprätthåller internationell rätt och FN-stadgan. Vi tycker inte om krig. Vi firar inte krig, och vi stöder inte krig. Det gör ont i oss när människoliv går till spillo på den ena eller andra sidan, och vi anser att dialog och diplomatiska lösningar bör eftersträvas för att få ett slut på detta krig.

Vi är inte en del av kriget i Ukraina, men vi upptäckte genom våra undersökningar att en grupp anställde kubaner som bodde i Ryssland och några som bodde på Kuba för att slåss på den ryska sidan. Vår strafflag förbjuder legosoldater, och vi anser att detta är ett fall av såväl legosoldater som människohandel.

När vi samlade in alla bevis från den utredningen informerade vi därför de inblandade parterna och rapporterade offentligt vad som hade hänt. Tack vare våra nära förbindelser med Ryssland har båda parter kunnat arbeta för att eliminera den illegala människohandeln som gör dem till legosoldater. Jag kan intyga att Kuba inte är en del av kriget och att om vi återigen upptäcker en illegalsmugglingsliga som den vi såg, kommer vi att rapportera det och agera för att stoppa det.

KvH: För att få klarhet i Kubas inställning till Ukrainakriget, har du försökt spela en roll i något erbjudande om eldupphör? Hur ställer sig den kubanska regeringen till kriget i Ukraina?

MDC: Vi insisterar på att använda alla internationella mekanismer och utrymmen för dialog ? det måste finnas en lösning genom dialog och diplomatiska förbindelser. Problemet är att det finns försök att förvränga verkligheten och införa ett skevt ramverk. För oss motiverade USA:s regering kriget genom att inte lyssna på Rysslands klagomål och varningar om faran med att utvidga Natos gränser mot Ryssland. Jag anser att Förenta staterna har manipulerat situationen. Konflikten involverade också många europeiska länder, till den grad att det inte är ett krig mellan Ukraina och Ryssland utan en konflikt mellan Nato och Ryssland.

Vem betalar för detta krig? Det kommer från budgetarna i de länder som är inblandade i kriget, så invånarna i dessa länder är de som betalar. Men det skadar också dem som inte är inblandade men ändå ser konsekvenserna av detta krig. Problem med spannmålsexport och livsmedelsmarknader har visat hur detta påverkar världen. Vi motsätter oss också kriget, baserat på vår humanistiska övertygelse om att människoliv offras i konflikten. Men vi anser att Förenta staterna har ett enormt ansvar i denna konflikt. De har lyckats förvränga krigets sanna väsen och sedan försökt framstå som om det var de som befann sig i rätt position. Jag anser att det rätta svaret för att få slut på kriget är med diplomatiska medel. Det måste finnas objektiva säkerhetsgarantier för alla parter. Jag anser att vi alla med intelligens och lyhördhet skulle kunna stödja sökandet efter en lösning i stället för att underblåsa kriget och underblåsa konflikten.

DDG: Du talade tidigare om det socialistiska uppbygget. Jag vill pressa er lite på frågan om vilken balans ni ser i framtiden mellan den privata sektorn och staten. Under den speciella perioden var stödet från Sovjetunionen i stort sett indraget, och det var mycket svårt för det kubanska folket, särskilt på grund av blockaden. Problemet med det socialistiska uppbygget har dock inte lösts på Kuba, och inte heller i Kina, där man var tvungen att expandera den privata sektorn för att höja nivån på det dagliga livet. Vilken är den balans du eftersträvar mellan den privata sektorn och staten framöver?

MDC: Det faktum att det finns en privat sektor i en socialistisk ekonomi förnekar inte socialismen. Till och med de marxistiska klassikerna ? eller Lenins egen praktik inom den sovjetiska revolutionen ?föreställde sig att det finns övergångsperioder där en privat sektor kommer att vara närvarande i det socialistiska bygget. Att erkänna en privat sektor betyder inte på något sätt att vi avstår från socialismen. Varför? Därför att den största kvantiteten och volymen av de grundläggande produktionsmedlen fortfarande är i statens händer. Dessa produktionsmedel kan förvaltas i en kombination av statliga och icke-statliga former.

När det gäller ekonomin känner vi oss missnöjda med vissa aspekter av den nuvarande ekonomiska utvecklingen. Men hur har den kubanska ekonomin sett ut? En krigsekonomi som har tvingats utstå en blockad från världens mäktigaste land. Vi måste se vad vi skulle ha åstadkommit utan blockaden. Naturligtvis försöker vi också hitta sätt att förbättra oss själva. När jag säger att jag är missnöjd med den kubanska ekonomins resultat syftar jag på det faktum att vi fortfarande inte kan producera de varor och tjänster som skulle ge vårt folk fullt välbefinnande. Men det är samma krigsekonomi som har garanterat gratis och högkvalitativ statssubventionerad sjukvård och utbildning, samt tillgång till gratis kultur och idrott. Kubanska yrkesverksamma, även de som emigrerar, är konkurrenskraftiga på arbetsmarknaden i kapitalistiska länder.

Kuba har ett otroligt system för social omsorg som inte lämnar någon utanför eller oskyddad. Man kan fråga sig: Om folk får det gratis, kostar det inte pengar för staten? Och vem står för dessa statliga utgifter? Dessa utgifter täcks av en ekonomi som å ena sidan har drabbats hårt av blockaden, men som å andra sidan har gjort stora sociala landvinningar som kapitalistiska och mer utvecklade länder aldrig har gjort. Trots den skärpta blockaden kan Kubas hälso- och utbildningsindikatorer jämföras med alla utvecklade länder i världen.

Vart går vi härnäst? Vi måste bli mindre beroende av internationella omständigheter. Det är därför vi satsar på det kubanska folkets kreativa motstånd, genom att använda våra egna ansträngningar och vår egen talang. Vi arbetar med en ekonomisk och social utvecklingsmodell som kommer att innehålla en makroekonomisk stabiliseringsplan för att hantera inflationen, de snedvridningar vi har på valutamarknaden och priserna.

Vi satsar på vetenskap och innovation som grundpelare i den statliga förvaltningen. Titta på vad vi gjorde under pandemin. Vi bestämde oss för att vi behövde kubanska vacciner för att hävda vår suveränitet, så vi utformade ett styrsystem baserat på vetenskap och innovation. Den idén testades under Covid-19, och nu har vi utvidgat den till andra delar av ekonomin. Ett av dessa områden är matsuveränitet. Vi fokuserar på vetenskap och innovation för att öka livsmedelsproduktionen så att Kuba inte behöver importera

eller vara beroende av externa källor för livsmedel. Vi förändrar också landets energimatrix så att beroendet av fossila bränslen minskar och förnybara energikällor används i större utsträckning. Vi strävar efter att mer än 24 procent av energin ska genereras av förnybara källor år 2030.

Under svåra omständigheter utvecklar vi sociala program som syftar till att hjälpa befolkningar och familjer att ta sig ur utsatta situationer. Vi är också på väg in i en digital transformationsprocess. Alla dessa åtgärder tillsammans kommer att ge en mycket stabilare nutid och framtid.

KvH: När det gäller den digitala omvandlingen, var anser du att Kuba befinner sig när det gäller tillgång till internet? Min uppfattning var att det fanns en överenskommelse med amerikanska och europeiska företag som gick i stöpet, vilket stoppade rörelsen mot digital transformation. Hur får folk sina medier? Får du en genomgång varje morgon? Jag är nyfiken på vilka medier du tittar på.

MDC: Jag är väldigt aktiv på sociala medier. Jag tror att jag har fler följare än någon annan på Kuba, även om jag inte är säker.

KvH: Hur många följare?

MDC: De säger att jag har runt 760 000 följare på Twitter. Vi har startat ett projekt för digitalisering av samhället, med fokus på två grundläggande områden. Det första är att utveckla digitala plattformar som e-handel och e-förvaltning så att det blir en större sammankoppling mellan befolkningen, statliga institutioner och tjänster, med större demokratiskt deltagande av befolkningen. Vi arbetar också med den rättsliga ramen för elektronisk handel. Blockaden påverkar detta eftersom man behöver ekonomiska resurser och teknik för att gå mot ett digitalt samhälle. Därför måste vi skapa grunden för vår digitala infrastruktur på egen hand.

Med hjälp av Kina kunde vi gå mot en digitalisering av televisionen. När det gäller Internet har det skett stora framsteg under de senaste åren. Redan nu har mer än 7 miljoner kubaner tillgång till Internet via sina mobiltelefoner. På Kuba, och särskilt bland ungdomar, är det mycket vanligt att se alla anslutna och aktivt arbeta på sociala nätverk, även om det till följd av blockaden finns webbplatser och plattformar som nekas oss.

Det finns många tillfällen när någon försöker uppdatera en ansökan eller gå in på en webbplats, eller när en forskare vill besöka en forskningsdatabas, och de får ett meddelande som säger: "Ditt land har inte tillgång till den här webbplatsen." Men vi gör framsteg. Vi har datavetenskapsprogram på alla universitet i hela landet. Vi har också utvecklat en kubansk applikationsbutik som heter Apklis, och vi utvecklar också våra egna kubanska appsystem. Vi har ett operativsystem som utvecklats av Universidad de las Ciencias Informáticas [University of Computer Science], som används i bärbara datorer, surfplattor och mobiltelefoner som vi utvecklar genom ett gemensamt projekt med Kina. Grupper av unga kubaner har deltagit i internationella datorprogrammeringsevenemang och har uppnått enastående resultat. Vi måste fortsätta på den här vägen av datorisering av följande skäl: på Kuba finns det en mindre ekonomiskt aktiv befolkning, och den gruppen måste försörja en större ekonomiskt inaktiv befolkning eftersom vår befolkning åldras samtidigt som den förväntade livslängden har ökat tack vare våra sociala program. Med andra ord, även om vi är ett underutvecklat land har vi en demografi som är typisk för utvecklade länder. Med färre personer som är direkt aktiva inom produktion och tjänster måste vi uppnå effektivare resultat, och sättet att göra det är genom datorisering, digital transformation och automatisering. Vi har utvecklat flera populära program för att uppnå dessa mål. Till exempel finns det ett program för unga datorklubbar: institutioner där barn från en mycket ung ålder introduceras till datorer och annan kommunikationsteknik. Det finns till och med kurser för äldre så att de inte utesluts från hela den digitala omvandlingsprocessen.

Naturligtvis är kubaner också aktiva på sociala nätverk. Jag tror att sociala nätverk kan vara ett instrument för att hantera kunskap, vilket är mycket viktigt för mänskligheten. Vi strävar efter att skapa ett land där människor inte utmärks av sina materiella ägodelar, utan av sin andlighet och av vad de kan bidra med till samhället och kulturen. Det jag fördömer med sociala nätverk är deras uttryck för vulgaritet, banalitet och den typ av mobbning på nätet som gör så mycket skada, särskilt bland unga människor. Jag anser att världen också behöver en mer övergripande och enad strategi när det gäller förvaltningen av Internet. Cybersäkerhetsfrågor är nu en viktig fråga i världen, och Kuba håller på att utveckla sina egna cybersäkerhetsplattformar. För att inte tala om att utmaningarna med artificiell intelligens inte bara är tekniska till sin natur utan också medför viktiga sociala och etiska konsekvenser. Vi måste få

till stånd en form av global styrning av Internet. Vi måste bygga en värld som är emancipatorisk och inkluderande, där det virtuella och det fysiska är mindre avlägsna och där Internet kan hjälpa människor att hitta svar på sina problem.

DDG: När det gäller kultur så vet alla att Kuba är ett kulturellt kraftcentrum inom musik, litteratur och dans. Med tanke på att den digitala kulturen inte respekterar gränser, ser du någon skillnad eller förändring i din regerings attityd gentemot kubaner som kanske inte längre bor på Kuba men som fortfarande känner sig mycket stolta över Kuba?

MDC: Det här är andra gången jag är i USA ? en gång för fem år sedan, och nu den här gången. Båda gångerna har jag kommit för att delta i FN:s generalförsamlings sessioner. Under dessa besök har vi alltid funnit utrymme för att träffa representanter för den amerikanska kulturen. I går eftermiddag hade vi till exempel ett av dessa möten just här på en plats mellan nordamerikanska konstnärer och akademiker och kubanska konstnärer som är baserade på Kuba och i Förenta staterna. Precis som ni har jag upplevt den harmoni som skapas när kubanska och amerikanska musiker kan samsas på scenen. Vi har upplevt det på jazzfestivaler i Havanna, som alltid avslutas med en orkester som kombinerar kubanska och amerikanska musiker. Kubanerna tillför den amerikanska jazzens ursprungliga styrkor och virtuositet en viss latinskhet. Det är den sortens stunder då man når en ny nivå av andligt välbefinnande. I dag är kulturen ett av de områden där man kan bygga broar och inte murar mellan Kuba och USA. Genom kulturellt utbyte bryts gränser ner och vårt folk förenas. Våra medarbetare kan dela värderingarna i sin historia och kultur.

För några år sedan, under Obamas tid, höll Kennedy Center en utställning om kubansk kultur i Washington, D.C. Det var en stor händelse. Här trivdes våra artister väldigt bra. Vi ville ta amerikanska konstnärer till Kuba genom ett Kennedy Center-projekt, men allt gick i stöpet på grund av Trumps restriktioner. Ändå upprätthålls många kontakter. Till exempel tillbringade vi tid igår med några viktiga kubanska musiker som har bott i USA i många år. De har inte övergett sina förbindelser med sitt land, och vi anser att deras framgång också är en framgång för den kubanska kulturen.

KvH: Finns det en pågående dialog med Biden-administrationen? Och vad förväntar du dig om Biden blir omvald, när det gäller relationerna mellan USA och Kuba?

MDC: Du måste fråga Biden. Just nu finns det diplomatiska förbindelser. Vi har samtal om vissa frågor, men vi har inte sett någon vilja från Bidenadministrationens sida att upprätta en annan relation med Kuba. Och vi fortsätter att insistera på vår vision. Vi kommer inte att ge upp det socialistiska uppbygget. Men vi vill ha ett civiliserat, normalt förhållande mellan Kuba och USA. Men för att bygga upp den relationen måste vi sätta oss ner och prata. Vi måste utvärdera alla de frågor där vi har olika åsikter och de som vi är överens om, och de som vi inte är överens om, och försöka göra framsteg. Jag anser att detta skulle leda till bättre förbindelser och större möjligheter och potential för vårt folk. Men vi ser för närvarande inga tecken på att detta är den amerikanska regeringens inställning.

KvH: En sista fråga: har du sett Barbie eller Oppenheimer?

MDC: Jag har inte sett Oppenheimer, men jag har blivit rekommenderad att se den, och det kommer jag att göra snart. Jag är intresserad av att se Oppenheimer. Jag är mindre intresserad av att träffa Barbie. Det verkar för mig som om Barbie är väldigt, väldigt lätt.

231028 The Nation

Katrina vanden Heuvel är redaktionschef och utgivare av The Nation. D.D. Guttenplan, Katrina vanden Heuvel

HÄV BLOCKADEN MOT KUBA!

Bli en del av solidaritetsrörelsen!

Bli medlem i Svensk-Kubanska!

Eller skicka ett bidrag till Stödfonden

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)

Swish 123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0

Bidrag till insamlingen ?Mediciner till Kuba?

PG 23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72